

ÖZELLEŞTİRİLEN İŞYERLERİNİN İŞÇİLERİNİN GELECEĞİ

Aydınlık Gazetesi, 12 Eylül 2014

Yıldırım Koç

Yatağan, Kemerköy, Yeniköy enerji ve maden işçileri 4/C seçeneğini tartışıyor. Soma, Orhaneli ve Tunçbilek işçileri de 4/C'yi öğrenmek zorunda kalacak.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre, özelleştirilen işletmelerdeki işçilere, kamu kesiminde "geçici personel" statüsünde çalışma olanağı sağlanmaktadır. Bu kişilerin çalışma koşulları, Bakanlar Kurulu'nun 1.1.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2013/5762 sayılı kararıyla düzenlenmektedir.

4/C KÖLELİKTİR.

4/C'li personel işçi sendikalarına üye olamaz; kamu çalışanları sendikalarına üye olabilir.

4/C'ye geçmeyi kabul eden personel, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatlarında çalıştırılmaktadır. Örneğin, bir türbün ustası Milli Eğitim Bakanlığı'nın bir ildeki biriminde çaycı olarak görevlendirilebilir. Atamalarda kişinin mesleği dikkate alınmamaktadır.

Ücretler asgari ücretin biraz üzerindedir.

Fazla çalışma ücreti, memurlara ödenen komik rakamlar kadardır.

Geçici personele başka herhangi bir ödeme yapılması yasaktır: "Geçici personele, bu Kararda belirtilen ücretler dışında herhangi bir ad altında ücret ödenemez ve sözleşmelerine bu yolda hüküm konulamaz." Diğer bir deyişle, yakacak yardımı, sosyal yardım, evlenme yardımı, prim, vb. haklar söz konusu değildir.

İkramiye yoktur.

"Geçici personele, resmi tabip raporu ile kanıtlanan hastalıklar için yılda 30 günü geçmemek üzere ücretli hastalık izni verilebilir." (M.11)

Bakanlar Kurulu kararına göre, geçici personelin 14 bini Milli Eğitim Bakanlığı'nda, 4 bin 500'ü İçişleri Bakanlığı'nda, 4 bini Adalet Bakanlığı'nda, 3 bin 500'ü Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda, diğerleri de diğer bakanlıklarda çalıştırılacaktır.

KADRO GERÇEKLEŞMEYECEK BİR HAYALDİR.

Geçici personelin adı üstündedir; bu insanlar "geçici"dir; geçici personelin devlet memurlarının sahip oldukları iş güvencesi yoktur. Kadroya geçirilip devlet memuru yapılmaları ise söz konusu değildir.

Geçici personelin önemli sorunlarından biride, yaşlılık veya malullük aylığına hak kazandıkları tarihte işten çıkarılmalarıdır. Bilindiği gibi, işçi statüsünde çalışanların yaşlılık veya malullük aylığına hak kazanmaları, onların işten çıkarılmaları için geçerli bir neden oluşturmaz; bu durumdaki işçiler çalışmalarını sürdürür. Ancak geçici personel olarak çalışanlar, yaşlılık veya malullük aylığına hak kazandıkları tarihte işten çıkarılmaktadır (M.15).

Özelleştirilme sürecinde olan termik santrallerde ve madenlerde çalışanların mücadelesini zayıflatmak isteyen bazı güçler, 4/C statüsünün bir kurtarıcı olduğu yalanını yaymaya çalışıyor.

4/C statüsünde çalışmak, köleliği kabul etmektir. 4/C statüsü, ölümü gösterip, sıtmaya razı etmektir.

Tekel işçileri Aralık 2009-Mart 2010 döneminde 4/C statüsüne geçmemek için 78 gün direnmişti. Onların hatası, özelleştirmeye baştan karşı çıkışta yetersiz kalmaktı. Özelleştirme yapıldıktan sonra 4/C'yi öğrendiler ve o statüye geçmemek için direndiler.

Yatağan enerji ve maden işçileri çok daha bilinçli hareket ediyor. Hem özelleştirmeye karşı mücadeleyi vatan mücadelesiyle daha başarılı bir biçimde bütünleştirdiler, hem de 4/C'ye karşı çıkma öncesinde özelleştirmeye karşı çıkıyorlar; tarihimizde örneği az görülen bir mücadele sürdürüyorlar.

Türk-İş'in, Tes-İş'in ve Maden-İş'in görevi, 4/C'yi hoş göstererek işçilerin mücadelesini zayıflatmaya çalışanlara karşı açık tavır almak, işçileri özelleştirme sonrasında yaşanacaklar konusunda gerektiği gibi bilgilendirmektir.